Zał. Nr 1 do
Uchwały Nr 92/BS/2025 Zarządu
Banku Spółdzielczego w Trzebieszowie
z dnia 08 maja 2025r

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Cele systemu kontroli wewnętrznej

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Trzebieszowie (dalej: Bank) określa organizację systemu kontroli wewnętrznej w Banku w ramach trzech linii obrony (trzy poziomy) w tym odpowiedzialność Zarządu i zakres nadzoru Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu.

1. Stosownie do postanowień Ustawy Prawo bankowe art.9c ust.1 w Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem jest zapewnienie

1) skuteczności i efektywności działania Banku;

2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;

3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;

4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej w ramach trzech linii obrony

1. Na System kontroli wewnętrznej w Banku składa się :
1/ funkcja kontroli –
realizowana przez komórki i jednostki organizacyjne Banku w zakresie wdrożenia mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie wyników tego monitoringu w ramach własnej linii;
2/ stanowisko ds. zgodności -
umiejscowione na II linii obrony systemu zarządzania, którego zadaniem jest: identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, przyjętymi w Banku standardami rynkowymi, i przedstawianie raportów w tym zakresie
3/ audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochronny Zrzeszenia BPS, którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

2. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony):

1) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka i wdrażanie mechanizmów kontrolnych oraz za niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii;

2) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach, w tym m.in. stanowisko ds. kontroli wewnętrznej, stanowisko ds. zgodności, Zespół ds. ryzyk (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez:

identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony;

3) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego zadaniem jest badanie i ocena w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

3. Schemat struktury systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Trzebieszowie.

I Linia Obrony	stałe *	Funkcja kontroli sprawowana przez pracowników komórek/jednostek organizacyjnych w działalności operacyjnej Banku mający bezpośredni kontakt z klientami w celach biznesowych	Weryfikacja bieżąca pozioma Testowanie poziome I linii
II Linia Obrony	stałe*	Funkcja kontroli sprawowana przez pracowników, które zostały zidentyfikowane jako stanowiska Poziomu II / m.in. stanowisko ds. kontroli wewnętrznej, stanowisko ds. zgodności Zespół ds. ryzyk	Weryfikacja bieżąca pozioma/pionowa Testowanie poziome II linii Testowanie pionowe I linii
III Linia Obrony	**okresowe****	**Audyt Wewnętrzny** **Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS**	sprawdza poprawność działania I i II linii obrony

* Kontrole wpisane w przebieg procesu, wykonywane regularnie
** Audyt realizowany przez komórkę audytu wewnętrznego w oparciu o Plan Audytu zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Spółdzielni

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się :
   1) mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku;
   2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
   3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

2. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą i pionową oraz testowanie poziome i pionowe.

3. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania poprzez wyodrębnienie linii obrony oraz poprzez rozdzielenie zadań wśród pracowników (pracownik stosujący dany mechanizm kontrolny nie odpowiada jednocześnie za jego monitorowanie).

4. Wyniki monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych są okresowo raportowane do, Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Zakres zadań i umiejscowienie stanowiska ds. zgodności

1. Stanowisko ds. zgodności funkcjonuje w ramach drugiej linii obrony i bezpośrednio podlega pod Prezesa Zarządu.
2. Ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu, w tym poprzez udział w ich posiedzeniach, a także dostęp do dokumentów, informacji, niezbędnych do wykonywania czynności kontrolnych.

3. Do zadań stanowiska ds. zgodności – w ramach systemu kontroli wewnętrznej należy:

1) koordynowanie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku oraz działania funkcji kontroli;

2) zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. identyfikowanie, ocena, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności w tym koordynowanie działań w zakresie zapewnienia zgodności w Banku;

3) przeprowadzanie niezależnego monitorowania w zakresie zapewnienia zgodności oraz przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zapewniających realizację celów systemu kontroli wewnętrznej w Banku i raportowanie wyników tego niezależnego monitorowania;

4) weryfikacja procedur i metodyk identyfikacji oraz oceny ryzyka braku zgodności.

Zakres zadań i umiejscowienie Audytu Wewnętrznego

1. Audyt wewnętrzny w Banku Spółdzielczym w Trzebieszowie jest wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, której zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w działalności Banku.

2. Raporty z przeprowadzonych badań audytowych są przedkładane do Zarządu , Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku.

3. Zasady realizacji zadań audytowych i wykonywanych czynności doradczych określone są w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia

II ROLA ZARZĄDU BANKU, RADY NADZORCZEJ i KOMITETU AUDYTU

Zarząd

1. Zarząd Banku odpowiada za projektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej;
2. Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku;
3. Zarząd banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
   1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;

2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;

5. Zarząd banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, w tym ze szczególnym uwzględnieniem:
   1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągania celów systemu kontroli wewnętrznej,
   2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących
   3) zapewniania niezależności komórce do spraw zgodności,

Rada Nadzorcza

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska do spraw zgodności, komórki Audytu wewnętrznego, Zarządu banku oraz Komitetu audytu.
3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:
   1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
   2) zatwierdza politykę zgodności banku;
   3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
4. Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa „Komitet audytu", któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.
   Rada Nadzorcza corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej po zaopiniowaniu przez Komitet Audytu.

Komitet Audytu

W Banku funkcjonuje Komitet Audytu powołany przez Radę Nadzorczą, do którego należą zadania m.in.

1) monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej
2) monitorowanie nieprawidłowości krytycznych wykrytych w ramach II linii obrony
3) monitorowanie wyników testowania pionowego, stosowania mechanizmów kontrolnych oraz statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących

Zasady corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza Banku, corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, po zaopiniowaniu przez Komitet Audytu.